

**ÜLKEMİZDE “YENİ ÇIKAN TÜM KİTAPLARIN” KÜNYE BİLGİLERİNİ İÇERECEK KAMUYA AÇIK
BİR VERİTABANI SİSTEMİ KURULMASI KONUSUNDA BAZI ÖNERİ VE HAYALLER**

Bülent Ağaoğlu

19-22.12.2016

İçindekiler

ÖZET	3
KAVRAMLAR (Bazıları).....	3
MEVCUT DURUM.....	3
SORUNLAR.....	7
KAPSAM.....	8
FAYDALARI.....	10
HAYALLER	11
HAYALLER - “DÜŞÜNCE GELİŞTİRİLMESİ” İÇİN.....	13
HAYALLER - HEDEFLER HAKKINDA	14
HAYALLER - “İHTİYAÇLAR” HAKKINDA.....	14
HAYALLER - KİM YAPMALI HAKKINDA.....	14
HAYALLER - “NASIL” HAKKINDA.....	14
SORULAR	14

EKLER

EK 1 BAZI ÜLKELERİN ULUSAL KAYNAKÇALARININ İNTERNET LİNKLERİ

EK 2 ISBN KAYNAKÇASI

EK 3 TÜİK Kültür İstatistikleri

EK 4 YAYINCI MESLEKİ KURULUŞLARI

ÖZET

Ülkemizde 2015 yılında 50.000 kitap yayınlanmıştır.

Kitap kullanıcıları (okuyucular) için; tek bir kaynaktan (veritabanından) yeni çıkan kitapları; tamamını içerecek şekilde künye bilgilerine erişme ve kitapları çeşitli değişkenlere göre (konu başlığı, yayın yer vs.) sorgulama imkanı mevcut değildir.

[http://search.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?tab=local_tab&mode=Advanced&scp.scps=scope:\(BNB\)&vid=BLBNB](http://search.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?tab=local_tab&mode=Advanced&scp.scps=scope:(BNB)&vid=BLBNB) adresindeki veritabanından İngiltere'deki kitapların içinde bulunan yıl itibariyle künye kayıtlarının yapıldığı anlaşılmaktadır. Mesela 2016 için yaptığımız sorgulamadan 128.000 kitap bilgisine eriştik.

Taslak dokümanımızda; ülkemizde yıl içinde yeni çıkan tüm kitapların künye bilgilerini ve sorgulama imkanlarını içerecek bir veritabanının kurulmasını önermeye çalıştık.

KAVRAMLAR (Bazıları)

- Yeni çıkan kitaplar
- Yeni yayınlar
- Yeni kitaplar
- Çıkacak yayınlar
- Çıkacak kitaplar
- Book Publishing Statistics
- ISBN Search
- (Bu tür ilgili kavramların listelenmesi.)

MEVCUT DURUM

“Türkiye’de 2015 Yılında Yaklaşık 50 Bin Kitap Yayımlandı”. <http://gazetekit.com/turkiyede-2015-yilinda-yaklasik-50-bin-kitap-yayimlandi/>

“Türkiye yayıncılık sektörü büyüklüğü açısından dünyanın 12’inci büyük ülkesidir”
<http://www.dogrulukpayi.com/beyanat/54f573c123cf4>

<https://kasif.mkutup.gov.tr/DetayliArama.aspx> adresinde 2016 yılında yayınlanmış kitaplar için yaptığımız aşağıdaki aramadan “306 kitap” sonucunu aldık.

The image shows a search interface for the KASIF (Kütüphane Arama Sistemi) database. The interface is teal and white. At the top left, there is a 'yeni' button and the 'KASIF' logo. Below the logo, there are several search criteria fields: 'eser adında', 'yazar adında', 'konu', 'dil', 'yayın evi', 'yayın yılı', and 'format'. Each field has a dropdown menu and a search button. The 'yayın yılı' field is set to '2016'. The 'format' field is set to 'kitap'. There are also radio buttons for 've' and 'veya' between the first three fields. A black 'ara' button is located at the bottom right of the search area.

Web’de mevcut kitap satış sitelerinde, tabiatıyla; parayla satılmayan kitapların künye bilgileri mevcut değil.

Büyük kitabevelerinin raflarında “Yeni Çıkanlar” bölümü var.

<http://www.nadirkitap.com/kitap-ara.html> sayfasında yıllara göre döküm alınabiliyor.

ISBN: 50 bin / 365: Günlük ortalama: 137 kitap.

KİTYAY Türkiye Kitap Kataloğu. <https://www.facebook.com/Kityay-T%C3%BCrkiye-Kitap-Katalo%C4%9Fu-549141835211775/>

Dünyada, ISBN kayıtları üzerinden arama imkanları sunan kayıtları kapsamlı bir web sitesini şimdilik bulamadım. Bulabildiğim site; <http://www.isbnsearch.org/>

Dünyada 154 ülkede ulusal ISBN Ajansı var (<https://www.isbn-international.org/content/national-isbn-agencies>). <https://www.isbn-international.org/agencies> adresindeki ülke sayısı 154’tür.

Ticari olmayan kuruluşların yayınları için bazı kaynaklar; Gönüllü kuruluşlar (STK’lar, dernekler, vakıflar, mesleki kuruluşlar vs.); Üniversiteler; Kamu kuruluşları; Diğer kuruluşlar (Şirketler, kişiler vs.)

Amazon’un “Books” / “Advanced Search” aramasında “Türkçe” veya “Türkiye” kaynaklı kitapları sorgulama imkanı mevcut değildir. https://www.amazon.com/books-used-books-textbooks/b/ref=topnav_storetab_b?ie=UTF8&node=283155

Books in Print Veri Tabanı (BIP) içerdiği 20 milyondan fazla kayıt ile (baskıdaki kitapların, baskı dışı kitapların ve basılacak kitapların kayıtları) kitap keşif hizmetleri ve koleksiyon geliştirmeye katkı sağlayan önemli bir bibliyografik veritabanıdır.” <http://www.kutuphane.itu.edu.tr/hakimizda/kitap-talebinde-bulunma>

<https://www.worldcat.org/> *** https://www.worldcat.org/advancedsearch?no_search_term=true sayfalarında dillere göre tercih yapılabilir. Fakat formun üst kısmı doldurulmadıkça yıllara göre sorgulama yapılamıyor.

“Ticari Bibliyografyalar: Bir ülkedeki ticari yayınlara yönelik bibliyografyalardır. Ülke, bölge, şehir ya da daha küçük yerleşim birimi ile sınırlandırılabilir. Örneğin, Amerika orijinli Books in Print satışta sunulmuş basılı tüm kitapları listelerken, İngiltere için Whitaker’s Books in Print, Avustralya için Australian Books in Print, Kanada için Canadian Books in Print gibi ticari bibliyografyalar vardır.”

<https://bilegit.wordpress.com/bibliyografyalar/> . Bu alıntıdan; “Books In Print” veritabanının ticari olmayan kitapları kapsamadığı anlaşılıyor. Buradan çıkan soru; yabancı ülkelerde ticari olsun olmasın yıl içinde hizmete sunulan tüm kitaplar için bir veritabanı aracılığıyla sorgulama yapılıp yapılamadığıdır.:

Bookfinder sitesinde yıl ve ülke kombinasyonundan sonuç alınamıyor:

<http://www.bookfinder.com/search/?isbn=tourism&mode=isbn&st=sr&ac=qr>

http://www.bookfinder.com/isbn_search/

“Yeni kitaplar”.

<https://makaleler.mkutup.gov.tr/Sonucliste.aspx?Ara=%22yeni%20kitaplar%22&Auth=&Dergi=&Sbjt=&PbBgYr=&PbNdYr=&DtI=1&SrcTp=1&issn=>

“yeni yayınlar”.

<https://makaleler.mkutup.gov.tr/SonucListe.aspx?Ara=%22yeni%20yay%C4%B1nlar%22&Auth=&Dergi=&Sbjt=&PbBgYr=&PbNdYr=&Dtl=1&SrcTp=1&issn=>

Ülkemizde akademik dergiler için <http://dergipark.gov.tr/> adresinde “DergiPark Akademik” hizmeti yer almaktadır. Geliştirilmekte olan bu sistem (proje) Akademik dergilerdeki yeni makalelerin bilinmesi için önemli bir kaynaktır.

“Yeni Kitaplar” İçin Bazı Kaynaklar;

Ülkemizde çeşitli ticari olan ve olmayan kuruluşlar yeni kitaplar için künye bilgilerini kendi veritabanlarına kaydediyorlar.

KABALCI

Yeni Çıkanlar. <https://www.kabalci.com.tr/yeni-cikanlar-m25.html> (Sonuç alınamıyor)

“Detaylı Arama” tablosunda “Basım Tarihi” kısmına “2016” yazıldığında (https://www.kabalci.com.tr/index.php?p=Products&search_form=1) 28.300 kitap sonucu alınıyor. (100'lük kitap sonuç listelerinde 283. Sayfa mevcutt)

Google: "Basım Tarihi" 2016 site:<https://www.kabalci.com.tr/> 37.600 SONUÇ

KİTAPYURDU

Yeni çıkanlar. <http://www.kitapyurdu.com/yeni-cikan-kitaplar/haftalik/2.html>

Not: “Basım Yılı”na göre sorgulama imkanı yok.

İDEEFİXE

En Yeniler. http://www.idefix.com/Kategori_/Kitap/En-Yeniler/4645/3

Not: “Basım Yılı”na göre sorgulama imkanı yok.

Google: "Baskı Yılı: 2016" site:www.idefix.com/ 14.500 SONUÇ.

D&R

En Yeniler. http://www.dr.com.tr/Kategori_/Kitap/En-Yeniler/4645/3

Not: “Basım Yılı”na göre sorgulama imkanı yok.

KİBO

<http://www.kibo.com.tr/kibokatalog/hakkimizda.html>

KİBO Katalog Son Çıkan Yayınlar-Yeniler. <http://www.kibo.com.tr/kibokatalog/kibosonuclar.php?is=new>

KİBO Katalog Günlük Güncellemeler. <http://www.kibo.com.tr/kibokatalog/kibosonuclar.php?is=updates>

KİBO Katalog Yakında Çıkacak Yayınlar-Beklenenler.

<http://www.kibo.com.tr/kibokatalog/kibosonuclar.php?is=expect>

Not: “Basım Yılı”na göre sorgulama imkanı yok.

EREN YAYINCILIK

Yeni Çıkanlar. <https://www.eren.com.tr/index.php?p=ProductNews&nd=10>

YENİCIKANLAR.COM

<http://www.yenicikanlar.com.tr/kategori/yeni-cikan-kitaplar>

YURTDIŐI

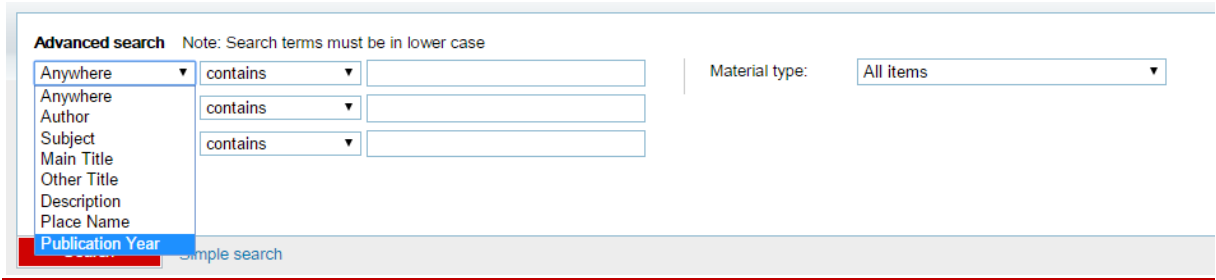
Almanya .

Neuerscheinungsdienst. <http://d-nb.info/1016267045/34>

<http://www.dnb.de/EN/Service/DigitaleDienste/DNBBibliografie/gliederungDnb.html>

İngiltere

http://search.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?dsct=1&scp.scps=scope%3A%28BNB%29&tab=local_tab&dstmp=1482359802813&vid=BLBNB&mode=Advanced&fromLogin=true

Mevcut Durum Konusunda Bazı Öneri Ve Hayaller

<http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/pdf.php> ***

http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/pdf.php?dir=T_Bibliyografyasi%2F adreslerinden “Türkiye Bibliyografyası”nın en son 2012/12 sayısının yayınlandığı anlaşılmaktadır. Türkiye Bibliyografyası’nın biten aydan sonraki ay içinde hazırlanmasının sağlanması.

Yeni yayınlanan kitapların künyelerinin webde bir veri tabanında biriktirilip duyurulması konusunda G-20 ülkelerinde mevcut durumun tespit edilmesi.

Tüm yeni kitapların bilgisini içeren bir hizmetin mevcut olmamasının yarattığı sorunların teşhis edilmesi, bu konuda bir rapor hazırlanması.

“Yeni kitaplara” ilişkin duyuru hizmetleri konusunda mevcut dağınıklığın anlatıldığı bir metin hazırlanması.

Örnekler hazırlanması: Mesela bir konu başlığında mevcut ana kaynaklarda (kaynak havuzlarında) 2016 yılında yayınlanmış kitapların listelenmesi, buradan toplam sayı elde edilmesi. Bir de derinlemesine çalışma yapılarak gerçek kitap sayısının elde edilmesi. Böylelikle boşluğun sayılarla ortaya konulması.

“Klasik kitap niteliğinde olmayan kitap benzeri eserler” ISBN sisteminde yer almıyorlarsa, bunların mevcut durumu hakkında bir rapor hazırlanması. (Bu raporda ayrıca; “Kitap benzeri eserler”in tanımının örneklerle yapılması).

BOOKS IN PRINT'in incelenmesi (<http://www.booksinprint.com/>), (<http://www.bowker.com/products/Books-In--Print.html>) bu incelemeden faydalı sonuçlar çıkarılması.

Ülkemizde kitap dışı yeni yayınlara ilişkin duyuru ve erişim hizmetlerinin mevcut durumu hakkında bir rapor hazırlanması. (Mesela bir örnek; [İSAM Kütüphanesi] Yeni Gelen Dergiler ve İçindekiler. http://www.isam.org.tr/index.cfm?fuseaction=objects2.detail_content&cid=66&cat_id=4&chid=4)

Türkiye'de 1729-2016 arasında yayınlanan kitap sayısının yıllara göre bir tabloda listelenmesi.

Ülkemizde ana online kitap satış web sitelerinde (Kitapyurdu, Kabcacı, İdefix, Kibo) yılda ortalama ne kadar kayıt var?

Önde gelen webdeki kitap satış sitelerinde yıllara göre kayıt (kitap) sayılarının tespit edilmesi.

Ülkemizde "Aylık kitap kataloğu" hizmetleri konusunda bir rapor hazırlanması.

<http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/pdf.php> ***

http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/pdf.php?dir=T_Bibliyografyasi%2F adreslerinden "Türkiye Bibliyografyası"nın en son 2012/12 sayısının yayınlandığı anlaşılmaktadır. Türkiye Bibliyografyası'nın biten aydan sonraki ay içinde hazırlanmasının sağlanması.

[http://search.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?tab=local_tab&mode=Advanced&scp.scps=scope:\(BNB\)&vid=BLBNB](http://search.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?tab=local_tab&mode=Advanced&scp.scps=scope:(BNB)&vid=BLBNB) adresindeki veritabanından İngiltere'deki kitapların içinde bulunulan yıl itibarıyla künye kayıtlarının yapıldığı anlaşılmaktadır. "Bu sistem mevcut kitapların tamamını içermekte midir?" sorusunun cevabının aranması.

Ülkelerin ulusal bibliyografyaların incelenerek her birisinin en son sayısının tespit edilmesi ve yayın tarihi olarak geriden gelenlerin ne kadar geriden geldiklerinin raporunun hazırlanması.

Dünyada ISBN kayıtları hakkında açık veritabanı sistemlerinin var olup olmadığı konusunda bir inceleme yapılması. (Mesela <https://www.isbn-international.org/> , <http://www.isbnsearch.org/> vs. gibi web siteleri).

Ülkemizde ISBN kaydı olmayan kitaplar varsa, bunlar hakkında bir inceleme yayınlanmış mıdır?

SORUNLAR

"Klasikler, temel metinler her zaman önemliydi. Belki şimdi daha önemli. Neden?"

Bu konu, her zaman "mühim" idi, fakat şimdi daha "ehemmiyetli" hâle geldi! Sebeplerin başında, "yayın bombardımanı", hatta "bilgi patlaması" diyebileceğimiz zihinleri karıştıran çeşitlilik ve bolluk var.

Türkiye'de son yıllarda her sene 50 bine yakın veya üzerinde kitap yayınlanıyor, yani millî kütüphanemize her yıl orta büyüklükte bir kütüphane katılıyor. Gazeteler, dergiler, sesli ve görüntülü yayınlar/kayıtlar ve elbette internet... Bütün bu yayın-bilgi akışı karşısında okuyucunun tercih sıkıntısı çekmesi, daha ötesi bıkkınlık ve bezginliğe düşmesi çok sık rastlanan bir durum.

Yaş sınırı aşağılara doğru indikçe, basılı metinlerden diğerlerine doğru eğilim artıyor. Gençler gazete, dergi yerine internet haberlerine yöneliyor; hatta gazeteleri, dergileri bu mecradan takip ediyor. Bu takibin, gerçek gazete veya dergi okuyuculuğunun çok silik bir taklidi olduğunu söyleyebiliriz. Gerçekte bir gazetenin veya derginin internetten tam mânâsıyla okunması mümkün değil. Bu okuma, daha çok hızlı bir seyre benziyor; seyircilik televizyondan sonra internette sürdürülüyor. Zaten bu mecrada seyir müsait, meşgul edici çok sayıda hareketli görüntü bulmak da mümkün. Biz daha öncesine bakalım: Bu kadar çok yayın karşısında işi ilim, eğitim- öğretim olanlar; hocalar, öğretmenler ve öğrenciler ne yapıyor?

Sırf kitap yayını konusu dahi üzerinde dikkatle durmayı gerektiriyor. **Elli bin kitap yayınlanıyor dedik, fakat**

bu yayınları hakkıyla takip eden, ihtisas alanlarına göre değerlendiren, tanıtan, hatta duyuran mecralar yok. Bu yüzden birçok kitap asıl okuyucusuna, ilgisine, işin ilmiyle uğraşanlara dahi ulaşmadan kaybolup gidiyor. Çoğunluğun haberdar olduğu çok satanlar listesi, yayın piyasasının ekseriya kalıcı değer taşımayan reklamlarla şişirdiği kitaplardan oluşuyor.

Yayınlara takibi, tasnifi, değerlendirilmesi ve ilgililere ulaştırılması başlıbaşına bir faaliyet alanı. Bırakın sıradan okuyucuyu, ilim adamlarının kendi sahaları ile ilgili kitaplardan, yayınlardan haberdar olması dahi pek mümkün olmuyor. Kendi çalışma alanlarında son yıllarda yayınlanmış kitapların bir çoğundan habersiz çok öğretim üyesi gördük. Mesele zamanında halledilemeyince daha sonra çözülmesi de zorlaşıyor. Bu yarına devreden mesele, esasen bizim için gerçekte dünün meselesi; yani hiç bir zaman üzerinde tam mânasıyla düşünüp çözüm bulduğumuz bir mevzu değil." 14.12.2016. (D. Mehmet Doğan ile yapılan röportaj). <http://www.yenisafak.com/hayat/dunya-klasikleri-zihnimize-mudahale-icin-yayinlandi-2579982>

-----.

Her sene yayınlanan kitap sayımız artıyor. Bu sebeple yeni yayınlanan tüm kitaplara ilişkin bir web erişim sisteminin mevcut olmamasının getirdiği sorunlar daha da büyüyebilir.

Bir konuda yıl içinde yayınlanmış kitapların saptanması zaman kaybına yol açıyor.

Online kitap satış web sitelerinde ticari olmayan yeni kitaplar mevcut değildir.

Bir tecrübem: 2013, 2014 ve 2015 yıllarında yayınlanmış kaynakları derlerken birçok kaynağı taramam gerekmişti. Ülkemizde yeni yayınlanan kitapları eksiksiz bir şekilde içeren bir kaynak olsaydı bu işlem çok kısa sürede yapılabilirdi.

Bir örnek: 2013-2014-2015 yıllarında yayınlanmış kaynakça kitaplarını derlemeye çalışmıştım. Bunlardan <http://www.toplukatalog.gov.tr/> sisteminde bulunmayanların sayılarını derlemeye çalışacağım.

<http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/pdf.php> ***

http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/pdf.php?dir=T_Bibliyografyasi%2F adreslerinden "Türkiye Bibliyografyası"nın en son 2012/12 sayısının yayınlandığı anlaşılmaktadır. 4 yıllık bir boşluk mevcuttur.

"Sorunlar" Konusunda Bazı Öneri ve Hayaller

"Kitap Kataloqlama ve Sorunları" konulu raporlar hazırlanması.

Bir konu başlığı ele alınıp örnek verilebilir. Bu konu başlığında 2016 yılındaki eser sayısı verilebilir. Ayrıca online kitap sitelerinde (Kitapyurdu, Kabcacı, İdefix, KİBO vs.) aramalar yapıp bunlardaki sayılar verilebilir.

KAPSAM

Sadece pdf olarak yayınlanan kitap benzerleri: Bunlar kitap değil, makale de değil.

Kapsam: Türkiye'de yayınlanan kitaplar.

Bowker Books In Print' "kitap" için hangi tanım ve kapsam var?

Türkiye Bibliyografyası'nın kapsamı: "Ulusal bir bibliyografya niteliği taşıyan Türkiye Bibliyografyası, sayılı çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu'na göre derlenerek Milli Kütüphaneye gönderilen yayınlara ait bibliyografik kayıtlardan oluşmaktadır." (III. Sayfa).

http://eyayinlar.mkutup.gov.tr/bibs/T_Bibliyografyasi/2012/12.Aralik/ARALIK-2012.pdf

“Nelere ISBN verilir?”

- Basılı kitaplar ve kitapçıklar
- Kabartma yazı ile hazırlanmış kitaplar
- Yayıncı tarafından, düzenli olarak güncellenmesine ve takip edilmesine gerek olmadığı varsayılarak basılan yayınlar
- Ayrı Basılar: Bir danışma kaynağının bağımsız makaleleri ya da belirli sayıları (ancak söz konusu süreli yayının bütünü değil);
- Haritalar
- Eğitim/öğretim amaçlı filmler, videolar ve slaytlar
- Kaset, CD veya DVD’de işitsel kitaplar (konuşan kitaplar)
- İster fiziksel taşıyıcıda (makine tarafından okunan teypler, disketler, CD-ROM’lar) ister internette olsun, elektronik kitaplar
- Basılı monografik yayınların dijital kopyaları
- Mikrofilm yayınları
- Eğitim veya öğretim işlevli yazılım
- Karışık medya yayınları (temel olarak bir metin belgesine dayanması durumunda)

<http://www.ekygm.gov.tr/isbn.html>

Nelere ISBN verilmez?

- Süreli yayınlara
- Reklam vb amaçla kısa süreli hizmet için basılmış materyaller (Broşür, program, tanıtım katalogu v.d.)
- Basılı müzik eserleri
- Kitap başlığı ve metin kısmı olmayan sanat baskıları ve sanat dosyaları
- Kişisel dokümanlar (elektronik özgeçmiş ve kişi profili gibi)
- Tebrik kartları
- Müzik eseri kayıtları
- Eğitim ve öğretim işlevi dışında herhangi bir amaçla hazırlanmış yazılım
- Elektronik gazete bültenleri
- E-posta ve diğer elektronik haberleşme yöntemleri

- Oyunlar

<http://www.ekygm.gov.tr/isbn.html> “

-----.

“Kapsam” Konusunda Bazı Öneri ve Hayaller

Kapsamın çok iyi belirlenmesi. Örneklerle “kitap” tanımının verilmesi.

Günümüzde yayın türleri çoğalmıştır. Bu bakımdan; Kapsam konusunda kriterlere ilişkin bir metin hazırlanması.

“Kitap” türünün kapsamı konusunda bir teknik metin hazırlanması.

Bedelsiz olarak yayınlanan dijital kitapların künyelerinin de, kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nde yer almasının sağlanması.

Şirketlerin, diğer kuruluşların, fuarlarda dağıttığı dokümanlardan hangi nitelikte / kapsamda olanların kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nde yer alması konusunda metin hazırlanması.

FAYDALARI

Kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi” sayesinde kitaplara ilişkin birçok dağılım tablosu üretilebilir. Bunlardan bulgular elde edilebilir, sonuçlar çıkarılabilir, yorumlarda bulunulabilir.

Yeni kitapların bilinirliğinin artırılmasına yönelik faydaları olur..

Derleme eksiklerinin giderilmesine faydası.

Düşünenler için, düşünce geliştirenler için kolaylık.

Kitaplar daha çok kullanılabilir.

Yayıncı hergün hangi kitapların çıktığını görürse, yeni yayın kararları için destek almış olur.

Değerli bir hizmet olur.

Yayıncılık sektörünün büyümesine katkı getirebilir.

Kütüphanelerin kitap alımlarına faydası.

Kaynakça hazırlamak kolaylaşabilir.

Kaynakçalar daha yakın olabilir.

“Faydaları” Konusunda Bazı Öneri ve Hayaller

Kitap istatistikleri yayınlanması.

“Yeni Kitaplar Sistemi” (veritabanı) kurulmasının getirmesi olası faydaların listelenmesi, tahmin edilmesi.

“ISBN kayıtları açık halde webde sunma imkanı olursa, bunun kütüphanelerin kataloglama işlemlerine faydası neler olabilir?” konusunda bir inceleme yazısı hazırlanması.

HAYALLER

Türkiye Bibliyografyası 2010-2016 arası ile (TÜİK) Kitap İstatistikleri (ISBN) karşılaştırması yapılması.

Ülkemizde yeni tezlerin künye bilgileri “Ulusal Tez Merkezi” (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>) aracılığıyla öğrenilebiliyor. Mesela 2015 yılında (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/IstatistikBilgiler?islem=2>) 28.253 tez sisteme kaydedilmiş. “Yeni kitaplar” için de benzeri bir sistemin kurulması.

Kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi” ile ilgili kuruluşların listelenmesi.

Yıllık Kitap Fuarlarının listelenmesi. (Kaynak: <http://www.tobb.org.tr/FuarlarMudurlugu/Documents/FUURLAR/2017fuartakvimi.xls>)

Mevcut durumda yeni kitaplar için TÜİK’in ‘Kültür İstatistikleri’nde “4.2 Yayımcı türüne göre ilgi alanları, 2013” tablosu (sayfa. 98-99) yer almaktadır. Tabloda 49 konu yer almaktadır. Kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nde bu tabloda mevcut konu sayısının artırılması.

“Derleme Kaynakçası” hazırlanması.

Her yeni kitabın özetinin, webde kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nde yayınlanması.

Her yeni kitabın ‘İçindekiler’ sayfasının webde kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nde yayınlanması.

Her gün yeni yayınların sayısal dağılımına ilişkin rapor dokümanı alınabilmesi.

Webde kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nde en çok hangi kitap tıklanmış liginin oluşturulması.

Ülkelerin “Ulusal Bibliyografya”larının web sayfalarının incelenmesi ve değerlendirilmesi.

Yeni Kitaplarımız için yıllık sektör raporunun hazırlanması.

Online kitap satış sektörü hakkında rapor hazırlanması.

Günlük bibliyografya bülteni yayınlanması.

Türkiye Bibliyografyası’nın “haftalık kayıtlar” olarak “The British National Bibliography - This week's new BNB records” <http://www.bl.uk/bibliographic/natbibweekly.html> örneğindeki gibi yayınlanması.

Türkiye’de yayınlanmış olup “Books In Print” kapsamında geçmişten günümüze yer alan kitapların yıllara göre adetleri tablosunun hazırlanması.

ISBN Kaynakçası hazırlanması. (EK ‘de konuyla ilgili bir mevcut denememiz bulunmaktadır).

“Yeni çıkan kitapların tanıtılması, duyurulması” konusunda bir inceleme / rapor hazırlanması.

Yıllık Kitap istatistiklerinin kaynaklarının saptanması. (Bazı örnekler <http://www.internationalpublishers.org/market-insights/data-and-statistics> *** <http://www.internationalpublishers.org/images/reports/2014/IPA-annual-report-2014.pdf> *** <http://www.fep-fee.eu/-Annual-Publishers-Statistics-> *** <https://www.statista.com/markets/417/topic/477/books-publishing/> *** <https://www.statista.com/topics/1177/book-market/> *** <http://www.worldometers.info/books/>)

Kitapçıların (48 sayfaya kadar yayınlar) ülkemizde derleme kütüphanelerinde kataloglanma durumu konusunda bir makale hazırlanması.

Webde kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi” hakkında “Fizibilite etüdü” hazırlanması.

Konunun ilgili kuruluşlarının listelenmesi (Derleme Kütüphaneleri, Derleme Müdürlüğü, ISBN Türkiye Ajansı...)

Ülkemizde günümüze kadar yayınlanmış “kitap istatistikleri” konulu yayınların tespit edilmesi, kaynakçasının hazırlanması.

<http://www.bilgitoplumu.gov.tr/> yayınlarında (<http://www.bilgitoplumu.gov.tr/yayinlar/>) “yeni kitaplar” konusunda yazılanlar var mı? Tespit edilmesi.

“Ulusal bibliyografyalar kaynakçası” hazırlanması.

Proje geliştirilmesi (Webde kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”) için başvurulabilecek yazılı kaynakların tespit edilmesi.

Web’de kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi”nin son bilgi teknolojileri kullanılarak hazırlanması ve görsel sunum yetkinliklerini içermesi.

Ülkemizde ISBN sistemi hakkında tezler hazırlanması.

Ülkemizde, “ulusal bibliyografyalar” hakkında tezler hazırlanması.

Sene başlarında çıkan “... yılında .. kitap yayınlandı” şeklindeki haberlerin derlenmesi.

Kurulmasını hayal ettiğimiz “Yeni Kitaplar Sistemi”nin mevcut olmamasının yarattığı sorunların listelenmesi.

Katip Çelebi’nin ülkesinin “Yeni Kitaplar Sistemi”ni kurması.

2 alternatif akla geliyor; 1) ISBN Türkiye Ajansı kitap kayıtlarının (<http://www.ekygm.gov.tr/isbn.html>) uygunsa / mümkünse kamuya açılması; 2) Milli Kütüphane’nin yıl içinde yeni yayınlanmış kitapların kayıtlarını hemen kataloglayıp online katalogunda yer vermesi.

ISBN’siz klasik kitap dışı, kitap benzeri yayınlar için (makale vs.) hazırlanması.

-----.

Ülkemizde yeni çıkan kitapların kataloglamasının merkezi bir birim tarafından yapılması. (“Merkezi kataloglama hakkında bazı kaynaklar:

(centralized cataloging).

[https://www.google.com.tr/search?q=%22\(centralized+cataloging\)%22&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&oq=%22\(centralized+cataloging\)%22&aqs=chrome..69i57j0l4.1807j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8](https://www.google.com.tr/search?q=%22(centralized+cataloging)%22&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&oq=%22(centralized+cataloging)%22&aqs=chrome..69i57j0l4.1807j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8)

"centralized cataloging" filetype:pdf .

https://www.google.com.tr/search?lr=&newwindow=1&hl=tr&as_qdr=all&q=%22centralized+cataloging%22+filetype%3Apdf&oq=%22centralized+cataloging%22+filetype%3Apdf&gs_l=serp.12...0.0.0.40524.0.0.0.0.0.0.0.0...0...1c..64.serp..0.0.0.7tyfRA4isol

“Merkezi kataloglama projeleri kataloglama işlemlerinde gereksiz tekrarları önlemesi, daha nitelikli katalog kayıtlarının oluşturulması, tekbiçimliliğin sağlanması, uzmanlığı artırması, bilgi kaynaklarının paylaşılması ve kütüphane ve bilgi merkezleri arasında ödünç vermeye temel olması bakımından önemli katkılar sağlamıştır (Rowley, 1996, s.330). Merkezi kataloglama projeleri, kütüphane ve bilgi merkezleri

arasında kataloglamada işbirliği sağlanması açısından büyük öneme sahip olmuştur.” 49.s.

<http://www.bby.hacettepe.edu.tr/yayinlar/dosyalar/98.pdf>

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/resultsadvanced?sid=1a9ae597-ef2f-4e33-9b79-e863ee9e995f%40sessionmgr106&vid=8&hid=118&bquery=TI+centralized+cataloging&bdata=JmRiPWx4aCZ0eXBIPTEmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl>

-----.

“Türkiye Kitap Kataloğu”

(<https://kasif.mkutup.gov.tr/OpacArama.aspx?Ara=T%C3%BCrkiye%20Kitap%20Katalo%C4%9Fu&Auth=&Sbjt=&PbBgYr=&Lngg=Dil%20Se%C3%A7iniz&MatTur=&PbNdYr=&DtI=1&DtSrc=1&SrcTp=1&Cond=1&YEvi=&fld=1&fld2=2&fld3=3&Cond3=1>) girişimi sonucu ortaya çıkan kitap ciltlerinin incelenmesi.

Dünyada kitap yayıncılarının mesleki kuruluşlarının listelenmesi. (Bazıları:

<http://bookmarket.com/pubassn-ce.htm>) ***

(https://www.google.com.tr/search?newwindow=1&rlz=1C1CHZL_trTR683TR683&biw=1366&bih=662&q=book+publishers+associations&oq=book+publishers+associations&gs_l=serp.3..0i19k1.41935.43117.0.43821.5.5.0.0.0.570.710.0j1j5-1.2.0...0...1c.1.64.serp..3.2.709...0i7i30i19k1j0i8i7i30i19k1.laRH5SSrqs)

HAYALLER - “DÜŞÜNCE GELİŞTİRİLMESİ” İÇİN

Günümüzün teknolojik imkanlarıyla, fırsatlarıyla “Yeni Kitaplar Sistemi”nin; pratik, kolay ve az zahmetli ve verimli bir şekilde yapılmasının sağlanması. Bunun için düşünce geliştirilmesi.

Konuyla ilgili ortak akıl (istişare) çalışmalarının yapılması, çalıştaylar düzenlenmesi.

Evvelce, 1952 yılında yayınlanmaya başlanan bir dergi vardı: “**Yeni Yayınlar. Aylık Bibliyografya Dergisi**” Sahibi: Şefika Doğdu Mercanlıgil, Mesul müdür: Şahap Nazmi Coşkunlar. Yıl: 1, sayı: 1, Temmuz 1956. Ankara, Oğuzlar Sok. No: 37, Yenimahalle, Yeni Desen Mat, 32 s. 8 . (TB: 56, 1692). Yay.: Üniversite Kütüphanecilik Bölümü Mezunları Derneği. 1979’a kadar 24 cildi çıkmıştı. Bu derginin incelenmesi ve “Yeni Kitaplar Sistemi” için düşünceler üretilmesi.

Türkiye İndeks Dergileri Kaynakçası (Tespit: 1) İstanbul, [1987?] adlı çalışmanın incelenmesi.

http://www.mikrobeta.com.tr/dosyalar/86_027.pdf

Hasan Işın Dener: Yayın Yılı Ve Türkiye Bibliyografyası’ndaki Kayıt Yılı Üzerine. **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni**, Cilt 34, Sayı 1 (1985). <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/1413/1405> adresinde yer alan makalenin incelenmesi ve kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi” ile ilgili yeni düşünceler üretilmesi.

G-20 ülkelerinin “Ulusal Bibliyografya” (National Bibliography) sistemlerinin incelenmesi, raporlanması ve kurulabilecek “Yeni Kitaplar Sistemi” için yeni düşünceler üretilmesi. (“Bazı Ülkelerin Ulusal Kaynakçalarının İnternet Linkleri”. İstanbul, 05.12.2012” adlı çalışmamızı yararlı olması dileğiyle EK ...’de sunarız).

Ülkemizdeki ve dünyadaki kitap yayıncılarının mesleki kuruluşlarının raporlarının incelenip değerlendirilmesi.

Analizler yapılması.

HAYALLER - HEDEFLER HAKKINDA

Kitapların verimli kullanımı, kitaplardan beklenen faydanın artırılması.

HAYALLER - "İHTİYAÇLAR" HAKKINDA

Kurulmasını hayal ettiğimiz "Yeni Kitaplar Sistemi" ihtiyaç mıdır? Bu ihtiyaç yazılı metinlerde işlenmiş midir? İşlenmediyse nedenleri nelerdir?

Yeni kitapların derleme kütüphanelerinde kısa sürede hizmete sunulması. (Günümüzde mevcut durumun tespit edilmesi).

"Bu bir ihtiyaç mı?" sorusunun cevabının aranması.

Hazırlanabilecek veritabanının zengin arama seçeneklerine cevap verebilecek bir altyapıda hazırlanması.

HAYALLER - KİM YAPMALI HAKKINDA

"Bu çalışma ticari proje olarak bir girişimcinin ilgilenmesiyle yapılabilir mi?" sorusunun cevabının aranması.

HAYALLER - "NASIL" HAKKINDA

Ülkemizde yeni yayınlanan tüm kitaplara ilişki veritabanının "Bilgi teknolojisi" teknikleri ile kolaylıkla kurulmasının sağlanması. Mesela yeni yayınlara ilişkin künye kayıtlarının kolaylıkla derlenilmesinin sağlanması.

Düzenleme yeni bir organizasyona gerek olmadan bilgi teknolojisinin getirdiği imkanlarla otomatik olarak yapılabilir mi? Mesela her yayıncı kitabın künyesini özel bir veri tabanına belirlenmiş künyeleme kurallarına uygun bir şekilde kaydedebilir mi?

Konuya ilişkin çeşitli anahtar kelimelerle webde aramalar yapılması, bu aramalardan seçme cümleler derlenmesi. Mesela; "yeni yayınların duyurulması", "yeni kitapların duyurulması" vs...

SORULAR

Ülkemizde "kitaplar" için yıllık sektör raporu hazırlanıyor mu? (Webde "Türkiye Kitap Pazarı Raporu" şeklinde linkler var, fakat tam metni mevcut değil). (Web'de "Kitap sektör raporu" aramamızdan sonuç çıkmadı).

Gönüllü kuruluşların (STK'ların), mesleki kuruluşların, diğer kar amacı gütmeyen kuruluşların çok sayıda yayını (kitap, rapor, kitapçık vs.) var. "Bunlar ISBN veritabanında ne oranda var?" sorusunun cevabının aranması.

Yeni çıkan kitapları webde günlük olarak bir veri tabanında duyuran ülkeler var mıdır?

Ülkemizde yeni kitapların tümünün bir veritabanında duyurulması konusunda yazılmış eserler (makale, rapor, tez vs.) var mı?

ISBN'siz yayınlanan kitaplar da oluyor mu? Oluyorsa bunun yıllık oranı nedir?

ISBN sistemindeki kayıtlar künye bilgisi olarak neleri içeriyor?

1 yılda çıkan ticari olmayan eserlerin sayısı nedir? Bunlar da ISBN sisteminde yer alıyorlar mı?

Klasik kitap niteliğinde olmayan çok sayıda eser yayınlanıyor olabilir. Bunlar ISBN sisteminde yer alıyorlar mı?

Books in Print Veri Tabanı ne kadar tam kapsamlı?

Kuruluşların çıkardığı açık, basılı raporların ISBN kayıtları olması mecburi midir?

“Bugün hangi kitaplar yayınlandı?” sorusunun cevabı kimler için ihtiyaçtır?

ISBN kayıtlarını ile milli bibliyografya üretiminde (hazırlanmasında) kullanan ülkeler var mıdır?

ABD Kongre Kütüphanesi online katalog sisteminden ABD’de 2016 yılında yayınlanmış tüm kitapların dökümünü almak mümkün müdür? (<https://catalog.loc.gov/vwebv/searchAdvanced> yıl aramasından sonuç alınamıyor)

ISBN sistemini kullanan ülkelere, webde ISBN veritabanını kamuya arama ihtiyaçları için açan var mı?

Dünyada yıllık ISBN raporu yayınlanıyor mu?

Bowker Book In Print’te sadece ticari kitaplar mı mevcuttur?: “Kitap talebinde bulunmak artık çok daha kolay!

Books In Print’in hizmetlerini kimler kullanıyor? Yararları nelerdir?

Book In Print’in benzerleri, rakipleri var mıdır?

Kitap sayıları konusunda hangi kuruluşlar veri üretiyor? TÜİK, ...?

Dünyada hangi ülkelerde günlük ve / veya haftalık resmi bibliyografya var?

Dünyada yayın derleme işleri nasıl yapılıyor? Ülkelere göre...

Kurulmasını hayal ettiğimiz “Yeni Kitaplar Sistemi” hakkında ülkemizde yazılar yayınlanmış mıdır?

Bir kitabın her farklı baskısı ISBN istatistiklerinde ayrı bir değer mi? (Mesela 10 baskı, sistemde 10 ayrı kayıt olarak mı var?)